

Uzasadnienie do Uchwały
w sprawie użytków ekologicznych na terenie Gminy Rudniki

Celem podjęcia niniejszej uchwały jest dostosowanie stanu prawnego użytków ekologicznych położonych na terenie Gminy Rudniki do aktualnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm.).

Dotychczas kwestie związane z użytkami ekologicznymi regulowały: Rozporządzenie Nr 33/96 Wojewody Częstochowskiego z 23.12.1996 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny oraz Rozporządzenie Nr 0151/P/9/2003 Wojewody Opolskiego z 08.12.2003 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne. W związku ze zmianą przepisów ustawy o ochronie przyrody, zachodzi potrzeba aktualizacji zapisów w zakresie wskazania organu sprawującego nadzór nad użytkami ekologicznymi. Zgodnie z art. 44 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, uchwała rady gminy ustanawia sprawującego nadzór – w niniejszej uchwale nadzór powierzony zostaje Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu „Lasy Państwowe” Nadleśnictwo Wieluń.

Podjęcie uchwały umożliwia także zastosowanie aktualnego katalogu zakazów, o których mowa w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. W odniesieniu do użytków ekologicznych występujących na terenie Gminy Rudniki wybrano osiem zakazów, adekwatnych do lokalnych uwarunkowań:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 4) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 7) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 8) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, lęgówisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.

Wybór wskazanych zakazów wynika z konieczności zapewnienia skutecznej ochrony użytków ekologicznych jako obszarów cennych przyrodniczo i wrażliwych na przekształcenia. Zakazy te mają na celu zachowanie istniejących siedlisk, w tym terenów wodno-błotnych, zadrzewień i miejsc bytowania zwierząt, oraz przeciwdziałanie ich degradacji w wyniku presji inwestycyjnej i zmian sposobu użytkowania gruntów.

Ograniczenia dotyczące gleby i stosunków wodnych służą ochronie ekosystemów przed zanieczyszczeniem i zaburzeniem gospodarki wodnej, co mogłoby prowadzić do degradacji siedlisk. Ochrona zbiorników wodnych, starorzeczy i mokradeł ma kluczowe znaczenie dla zachowania bioróżnorodności.

Zakaz wylewania gnojowicy, wydobywania kopalin oraz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt ma charakter prewencyjny i ma zapobiegać nieodwracalnym zmianom środowiska oraz utracie wartości przyrodniczych, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej.

Na obecnym etapie uznano, że dla zapewnienia właściwej ochrony użytków ekologicznych wystarczające jest wprowadzenie katalogu zakazów, o których mowa w art. 45 ustawy o ochronie przyrody. Charakter oraz stan zachowania tych obszarów nie uzasadniają konieczności wprowadzania działań z zakresu ochrony czynnej, wymagających dodatkowej ingerencji w środowisko oraz generujących obciążenia organizacyjne i finansowe dla gminy.

Podjęcie niniejszej uchwały jest więc niezbędne dla zapewnienia zgodności przepisów prawa miejscowego z obowiązującą ustawą o ochronie przyrody, a także dla skutecznego prowadzenia działań w zakresie ochrony przyrody na terenie Gminy Rudniki.